

Docentenhandleiding: Zoek het uit!

Inhoud

Over het materiaal.....	2
Over de auteur	2
Aan de slag met Zoek het uit!.....	3
Lesindeling	3
Zoek het uit! in Learnbeat	4
Portfolio in Learnbeat.....	4

Dit materiaal is tot stand gekomen met steun van Fonds 21 en Stichting Democratie en Media.

Over het materiaal

Is Zwarte Piet racistisch? Moeten dierentuinen gesloten worden? Moet er een CO2-heffing komen? In de 21^e eeuw is het belangrijk dat leerlingen goed kunnen omgaan met internet en alle mogelijkheden en valkuilen die dit medium biedt. Dat betekent: gericht kunnen zoeken op internet, feiten en meningen scheiden, *fake news* herkennen en argumentatie beoordelen.

Maar kunnen ze dat ook?

Deze lessenserie draait om journalistieke vaardigheden. Leerlingen krijgen in zes lessen vaardigheden aangereikt om online onderzoek te doen. Ze duiken in de vraag of dierentuinen gesloten moeten worden en in een zelf gekozen kwestie waarover een maatschappelijk debat bestaat.

Leerlingen brengen de kwestie helemaal in kaart: alle standpunten, feiten en meningen. Ze doen dit op dezelfde wijze als de [rubriek 'Kwestie in kaart'](#) van NRC Handelsblad. Ze sluiten de lessen af met een betoog, beschouwing of een debat.

De lessenserie kan ook gebruikt worden voor een onderzoek voor een werkstuk.

De doelgroep voor de lessenserie is 3 havo en vwo, maar het kan natuurlijk ook ingezet worden in de hogere leerjaren.

Over de auteur

Esther van Rijswijk is een journalist met uitgebreide ervaring. Ze was correspondent in Londen voor RTL Nieuws, schreef voor Elsevier en De Groene Amsterdammer en presenteerde een debatprogramma op BNR Radio. Ze kwam met het onderwijs in aanraking toen ze in 2013, samen met oud-Elsevier-collega Petra ter Does, de Ipon Mediawijzer Award won. Deze onderwijsprijs kregen zij omdat ze een journalistieke onderzoekstool hadden ontwikkeld om online informatie te verzamelen. Toen ze zag hoe slecht haar eigen kinderen waren in het online verzamelen en beoordelen van informatie, besloot ze om lesmateriaal te maken.

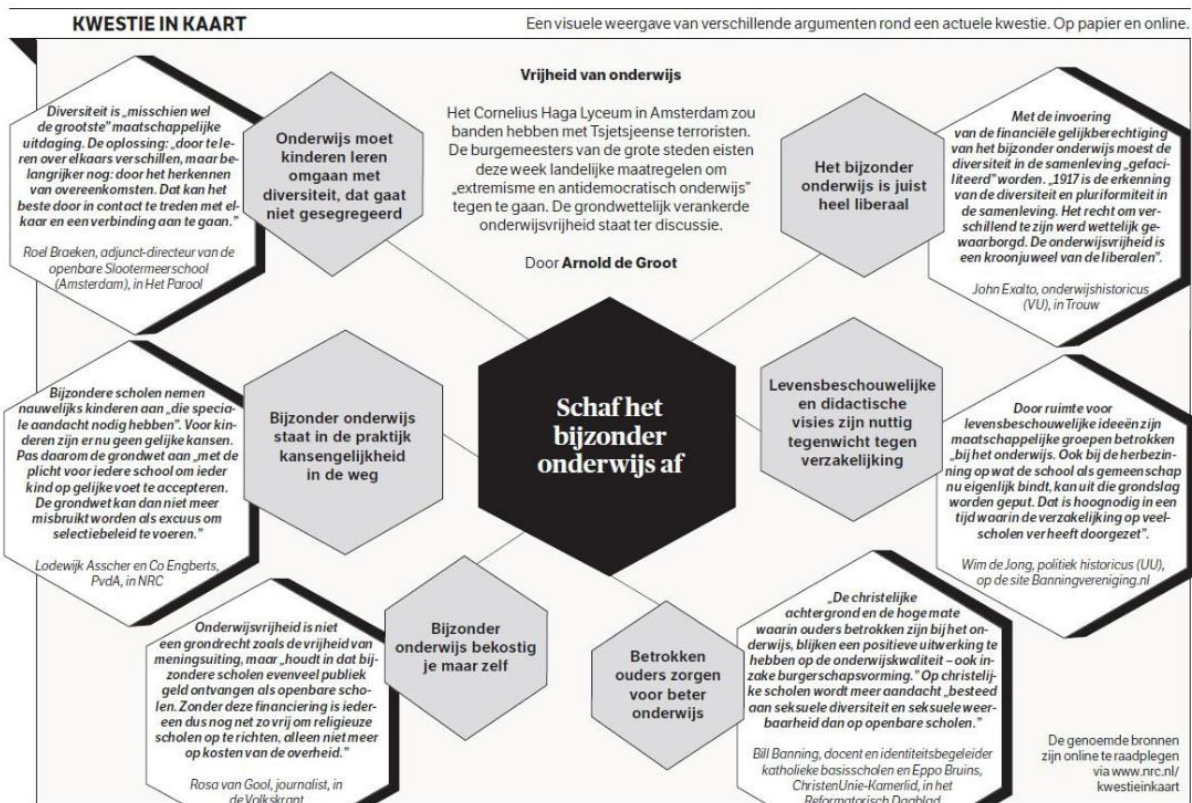
Volgens van Rijswijk moeten niet alleen journalisten goed informatie kunnen zoeken en beoordelen. Iedereen moet dat kunnen. 'Of het nou gaat om krantenartikelen of informatie van social media: weten wanneer iets fake is, of het om een feit of een mening gaat, en hoe je het kunt checken, is voor iedereen belangrijk.'

Moderne burgers lijken steeds minder moeite te hebben om zich een mening te vormen. 'Die staat in no time op Twitter, Whatsapp of Facebook,' aldus Van Rijswijk. Maar begrijpen wat er echt aan de hand is, vergt meer. 'In een moderne democratie met zichzelf informerende burgers moeten mensen zich kunnen verplaatsen in anderen, zien dat zaken niet zwart-wit zijn en begrijpen dat dingen soms complexer zijn dan ze op het eerste gezicht lijken. Je moet een kwestie echt in kaart kunnen brengen'.

Deze lessenserie helpt leerlingen mediawijzer te worden. Dat is geen overbodige luxe in een tijd van informatieoverload en polarisatie.

Aan de slag met Zoek het uit!

In de lessenserie komen journalistieke vaardigheden aan bod om informatie te verzamelen en te beoordelen. Die vaardigheden worden ingezet om een maatschappelijk debat te verkennen. Dit gebeurt naar voorbeeld van De NRC-rubriek 'Kwestie in kaart', die is gebaseerd op een concept dat Van Rijswijk en Ter Doest ontwikkelden. 'Kwestie in kaart' laat aan de hand van citaten van betrokkenen en deskundigen zien welke standpunten en argumenten in het betreffende debat gebruikt worden.

Lesindeling

Les	Leerdoelen
1. Inleiding tot het materiaal.	- Leren wat een maatschappelijke kwestie is - Stelling en onderzoeksvraag formuleren
2. Citeren en bronvermelding	- Leren citeren - Bronvermelding
3. Zoeken op internet	- Verschillende zoekstrategieën en praktische tips om zoekprogramma Google effectief te gebruiken
4. Feiten en meningen	- Achtergrond over de ontstaansgeschiedenis van het begrip <i>fake news</i> en ‘alternatieve feiten’

	- Onderscheid maken tussen feiten en meningen
5. Fake news	- Fake news herkennen door het zelf te maken in een game - Trollen en misleiders - Fake news herkennen aan de hand van een checklist - Feiten checken
6. Argumenten	- Aannames in argumentatie - Kritische vragen - Onderliggende waarden
7. Eindopdracht	- Zelfstandig werken aan een project (betog, beschouwing of debat)

Zoek het uit! in Learnbeat

Als docent kun je zelf bepalen of je de hele module Zoek het uit! Gebruikt, of delen hiervan. De leerlingen kunnen zelfstandig werken naar het maken van een betog of beschouwing of het houden van een debat. Het materiaal is daarnaast geschikt om maatschappelijke vraagstukken en kwesties in de klas te bespreken. Met Learnbeat is het gemakkelijk om bepaalde onderdelen die het meest in jouw lessen passen te selecteren en andere onderdelen eventueel weg te laten. Je kunt de lessen die jij wilt gebruiken in jouw eigen klassen zetten. Wil je meer informatie over hoe je kunt differentiëren of materiaal kunt toevoegen kijk dan [hier](#).

Portfolio in Learnbeat

Gedurende de lessen werken de leerlingen naast het lesmateriaal zelf aan één 'Kwestie in kaart'. De informatie die zij hiervoor verzamelen kunnen ze verzamelen en opslaan in een portfolio op Learnbeat. In de lessenreeks is steeds aangegeven wanneer leerlingen hun portfolio kunnen/ moeten aanvullen. Aan het einde van de lessenserie is het portfolio gevuld met informatie die de leerlingen weer kunnen gebruiken als zij aan hun eindopdracht (betog, beschouwing of debat) beginnen.

De onderstaande links verwijzen naar de Supportpagina's van Learnbeat over de portfoliofunctie. Hier kun je alles over het portfolio en zijn functionaliteiten lezen. Als docent kun je ook alvast sjablonen voor je leerlingen klaar zetten. Zo geef je de leerling een houvast.

- [Supportpagina voor het portfolio](#)
- [Sjablonen klaar zetten in het portfolio](#)